

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Saksnummer Ephorte:
Saksbehandler: Morten Johannessen
Dato: 26.11.2019

Protokoll fra styremøte 22. november 2019

Saker: 2019/25–2019/36
Møtested: Hasselgården, Jomfruland
Dato: 22.11.2019
Kl: 10:00 –15:00

Faste medlemmer som deltok:

Jone Blikra
Tone Berge Hansen
Solfrid Rui Slettebakken
Viggo Nicolaysen
Torstein Kiil

Varamedlemmer som deltok:

Bjørn Kristoffer Dolva
Knut Jarle Sjørdalen

Faste medlemmer/varamedlemmer som hadde forfall:

Charlotte Therkelsen Sætersdal
Kathrine Sætre Evensen
Erling Krogh

Møteledelse:

Jone Blikra

Fra administrasjonen deltok:

Morten Johannessen

Andre deltakere:

Protokollen ble sendt møtedeltakerne på e-post 26.11.19. Merknader mottatt innen en uke er innarbeidet.

Underskrifter, Kragerø 12. mars 2020:

.....

.....

Sak 2019/25: Innkalling, sakskart og underskrift av protokoll

Innkalling og sakskart ble godkjent. Protokoll ble underskrevet.

Sak 2019/26: Vedtak etter delegert myndighet

Ett vedtak ble tatt til orientering.

Sak 2019/27: Orienteringssaker

Styreleder orienterte om:

- Kommunestyrets valg av egne representanter og representanter fra grunneierne til nasjonalparkstyret i neste periode.

Tone Berge Hansen orienterte om:

- Kommende valg av representanter fra Vestfold og Telemark fylkeskommune til nasjonalparkstyret i neste periode.

Forvalter orienterte:

- Arbeidet i prosjektet Frisk Oslofjord i Ytre Hvaler og Færder nasjonalparker.
- Prosjekt i regi Norsk padleforbund om ro- og padle-led fra Halden til Risør.
- Muligheter for å installere online kameraer under vann. Samarbeid med Havforskningsinstituttet som har to slike kameraer i drift.
- Nasjonalparkkonferanse i Trondheim 5 – 6. mai, der det er ønskelig at det nye styret deltar.
- Intervjuer av Nordlandsforskning i forbindelse med følgeevaluering.

Sak 2019/28: Søknad om tillatelse til nytt flerbrukstårn på Øytangen, Jomfruland.

Innstilling

Saken ble fremmet uten innstilling

Behandling

Viggo Nicolaysen og Torstein Kiil fremmet følgende forslag:

Nasjonalparkstyret gir med hjemmel i nasjonalparkforskriftens §11 dispensjon til å føre opp utkikkstårn på Øytangen med tilhørende formidlingsbygg, lokalisert etter alternativ 3 på vedlagte kart, samt rive eksisterende tårn. Nasjonalparkstyret mener dette ikke strider mot vernevedtakets formål (§1), men da det er knyttet usikkerhet til tiltaket langsiktige ferdselspåvirkning av verneverdier og naturmilø, gis dispensasjonen med følgende forutsetninger (jfr. 9 i naturmangfoldsloven):

1. Området nord for utkikkstårnet har store naturverdier. Da det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkninger på økt ferdsel i dette området, må ny kunnskap innhentes.
2. Det utarbeides et overvåkingsprogram hvor ferdselen nord for tårnet i årene 2020, 21 og 22, registreres i månedene april til og med september. Samtidig observeres hvordan gangtrafikken fordeler seg i området og om det kan registreres skader på naturmiljøet.
3. I 2023 legges en rapport frem for nasjonalparkstyret som vurderer resultatet og konsekvensene og evt. fremmer forslag om å endre forskriften og innføre ferdselsforbud i sommerhalvåret nord på Øytangen.

Begrunnelse:

Etableringen av et utkikkstårn og knutepunkt på Øytangen har alle forutsetninger til å kunne bli en viktig formidlingsarena for nasjonalparken. Det er vanskelig å se at dette tiltaket i seg selv kan stride mot formålet med vernet.

Utkikkstårnet erstatter fugletårnet som Ornitologisk forening har hatt i mange år. Landskapet her er «vant» med å ha et slikt tårn. Den ornitologiske stasjonen gjør et svært viktig arbeid i kartlegging og observasjon av fugl. Dette er ikke minst viktig for nasjonalparkens fremtidige forvalteransvar.

Usikkerheten med å gi en slik dispensasjon er først og fremst knyttet til hvor mange mennesker det nye formidlingspunktet vil trekke til seg. Det er god grunn til å tro at dette målpunktet vil bli et sted som folk vil valfarte til når de kommer i land på Tårnbrygga eller andre steder. De vakreste lokalitetene i nasjonalparken ligger jo nettopp langs denne veien gjennom Eikeskogen og nord på øya. Veien fra Tårnbrygga og til Øytangen er dessuten lett å gå og sykle.

I dag er det allerede mange som går videre helt frem til Kråka, til nordspissen av øya. Men i dette området er det også mange meget viktige og sårbare verneverdier, blant annet fugl som hekker. Men hvor mange turgåere vil i fremtiden fortsette nordover? Det er i alle fall grunn til å være forberedt på at det kan skje. Derfor kan det nå være fornuftig å bruke «føre var prinsippet» jfr. § 9 i Naturmangfoldloven. Ved å foreta observasjoner av naturmiljøet i tre år samtidig som man søker å registrere ferdselen, både før og etter tårnreisingen, vil nasjonalparkstyret senere få et bedre beslutningsgrunnlag til å gjøre forskriftsendring som gir hjemmel til å stanse ferdselen i sommerhalvåret. Kanskje et ferdselsforbud mot Kråka er prisen man må betale for å lage et attraktivt formidlingspunkt midt i kjernen av den mest sårbare delen av nasjonalparken på Jomfruland.

Vedtak

Nasjonalparkstyret gir med hjemmel i nasjonalparkforskriftens §11 dispensasjon til å føre opp utkikkstårn på Øytangen med tilhørende formidlingsbygg, lokalisert etter alternativ 3 på vedlagte kart, samt rive eksisterende tårn. Nasjonalparkstyret mener dette ikke strider mot vernevedtakets formål (§1), men da det er knyttet usikkerhet til tiltaket langsiktige ferdselspåvirkning av verneverdier og naturmiljø, gis dispensasjonen med følgende forutsetninger (jfr. 9 i naturmangfoldsloven):

1. Området nord for utkikkstårnet har store naturverdier. Da det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om tiltakets virkninger på økt ferdsel i dette området, må ny kunnskap innhentes.
2. Det utarbeides et overvåkingsprogram hvor ferdselen nord for tårnet i årene 2020, 21 og 22, registreres i månedene april til og med september. Samtidig observeres hvordan gangtrafikken fordeler seg i området og om det kan registreres skader på naturmiljøet.
3. I 2023 legges en rapport frem for nasjonalparkstyret som vurderer resultatet og konsekvensene og evt. fremmer forslag om å endre forskriften og innføre ferdselsforbud i sommerhalvåret nord på Øytangen.

Sak 2019/29: Henvendelse om flytting av informasjonspunkt på Vakthusheia, Portør.

Innstilling

Saken ble lagt fram uten innstilling.

Behandling

Torstein Kiil fremmet følgende forslag: Nasjonalparkstyret ønsker å imøtekomme anmodningen fra Gunnar P. Thommassen, Portørveien 196a om flytting av informasjonspunktet på Vakthusheia. Skiltet fjernes og monteres ved parkeringsplassen ved Himmel og hav eller der hvor stien ut til Vakthusheia tar av fra veien. Kostnadene med flyttingen bæres av nasjonalparken.

Jone Blikra foreslo følgende endring: Skiltet fjernes og monteres i området der stien ut til Vakthusheia tar av fra veien.

Vedtak

Nasjonalparkstyret ønsker å imøtekomme anmodningen fra Gunnar P. Thommassen, Portørveien 196a om flytting av informasjonspunktet på Vakthusheia. Skiltet fjernes og monteres i området der stien ut til Vakthusheia tar av fra veien. Kostnadene med flyttingen bæres av nasjonalparken.

Sak 2019/30: Informasjon om statstilskudd til besøkssenter og planer for videre arbeid ved Kragerø kommune.

Kragerø kommune var forhindret fra å møte. På bakgrunn av møte 05.11.19 refererte forvalter kommunens foreløpige planer for arbeidet.

Sak 2019/31: Forslag til skjøtselsplan for Øytangen, Jomfruland.

Innstilling

Styret tar planforslaget til orientering. Forvalter bes om å fremme forslag til hvilke tiltak som skal gjennomføres i forbindelse med styrets behandling av tiltaksplan 2020 – 2024.

Vedtak

Styret tar planforslaget til orientering. Forvalter bes om å fremme forslag til hvilke tiltak som skal gjennomføres i forbindelse med styrets behandling av tiltaksplan 2020 – 2024.

2019/32: Tiltråding om beiting i havstrendene på Stråholmen.

Innstilling

Vegetasjonskartlegging og råd om beiting og rydding tas til etterretning. Stråholmen vel og Stråholmen småfesamdrift oppfordres til å innføre beiting og rydding som anbefalt i fem år fra 2020. Nasjonalparken bør bistå økonomisk hvis beitingen krever investeringer i nytt gjerde-materiell eller ryddingen ikke kan tas innenfor det ordinære opplegget for rydding på Stråholmen. I så fall anmodes Stråholmen vel om å opplyse om kostnader som kan legges til grunn for tildeling av tiltaksmidler i 2020. Vegetasjonen bør kartlegges på nytt i slutten perioden som grunnlag for å vurdere om beitingen skal videreføres på lengre sikt.

Vedtak

Vegetasjonskartlegging og råd om beiting og rydding tas til etterretning. Stråholmen vel og Stråholmen småfesamdrift oppfordres til å innføre beiting og rydding som anbefalt i fem år fra 2020. Nasjonalparken bør bistå økonomisk hvis beitingen krever investeringer i nytt gjerde-materiell eller ryddingen ikke kan tas innenfor det ordinære opplegget for rydding på Stråholmen. I så fall anmodes Stråholmen vel om å opplyse om kostnader som kan legges til grunn for tildeling av tiltaksmidler i 2020. Vegetasjonen bør kartlegges på nytt i slutten perioden som grunnlag for å vurdere om beitingen skal videreføres på lengre sikt.

Sak 2019/33: Villepletrær på Jomfruland.

Innstilling

Styret tar rapporten til orientering. Rapporten bekrefter og forsterker verdien av villeplebestanden på Jomfruland som en av verneverdiene i nasjonalparken. Samarbeidet med Norsk genressurscenter videreføres med sikte på å etablere bevaringsområde for villeple som genressurs og identifisere tiltak som innarbeides i nasjonalparkens tiltaksplan. Nasjonalparkens motiv for å ta vare på villepletrærne er at de er en rødlistet, biologisk verneverdi.

Vedtak

Styret tar rapporten til orientering. Rapporten bekrefter og forsterker verdien av villeplebestanden på Jomfruland som en av verneverdiene i nasjonalparken. Samarbeidet med Norsk genressurscenter videreføres med sikte på å etablere bevaringsområde for villeple som genressurs og identifisere tiltak som innarbeides i nasjonalparkens tiltaksplan. Nasjonalparkens motiv for å ta vare på villepletrærne er at de er en rødlistet, biologisk verneverdi.

Sak 2019/34: Søknad om tillatelse til vann- og avløpsledninger i sjø.

Innstilling

Kragerø kommune gis tillatelse til å legge ledninger på sjøbunnen fra Portør til Risør grense som omsøkt. Ledningene kan legges i trase etter alternativ A som beskrevet ovenfor. Kommunen oppfordres til å arbeide videre med alternativ B som vil gi en vesentlig kortere trase i nasjonalparken. Tillatelsen er gitt etter verneforskriften § 3.h,

Vedtak

Kragerø kommune gis tillatelse til å legge ledninger på sjøbunnen fra Portør til Risør grense som omsøkt. Ledningene kan legges i trase etter alternativ A som beskrevet ovenfor. Kommunen oppfordres til å arbeide videre med alternativ B som vil gi en vesentlig kortere trase i nasjonalparken. Tillatelsen er gitt etter verneforskriften § 3.h.

2019/35: Første møte i nytt styre og møte i rådgivende utvalg i 2020.

Første styremøte holder 12. mars. Fra ettermiddagen 12. mars og 13. mars er det fellesmøte med Rådgivende utvalg, der planer om besøkssenter for nasjonalparken og informasjon om arbeidet i prosjektet Frisk fjord er hovedtema. Kragerø kommune er medarrangør når det gjelder tema besøkssenter.

2019/36: Eventuelt.

- Knut Jarle Sjørdalen fremmet følgende forslag:
På bakgrunn av styrets befaring 22.11.19 bes Kragerø kommune å vurdere lovligheten i forhold til friluftsløven av gjerde og gjerderester ned mot sjøen på Sandbakken på Jomfruland. Vedtak: Forslaget oversendes Kragerø kommune.
- Etter forslag fra forvalter ønsker styre å behandle sak om tiltaksplan for 2020 pr. mail. Saken fremmes før jul. Søknadsfristen er 10. januar.